

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav ekonomie

Petra Malasková

Komparace vybraných států světové ekonomiky

(Japonsko, Česká republika, Keňa)

Comparative choice states world's economies

(Japan, Czech republic, Kenya)

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Eva Jílková, Ph.D.

Olomouc 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

V Bohuňovicích dne 25. 4. 2009

.....
podpis

Touto cestou děkuji paní Ing. Evě Jílkové, Ph.D.za odborné vedení bakalářské práce,
za pomoc při kompletaci potřebné literatury a za věcné rady a připomínky.

OBSAH

ÚVOD	5
1 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY PŘI ZPRACOVÁNÍ.....	6
2 VYMEZENÍ STRUKTURY SVĚTOVÉ EKONOMIKY	7
3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH STÁTŮ.....	11
3.1 Japonsko	11
3.2 Česká republika	14
3.3 Keňa	18
3.3.1 SWOT analýza Keni	24
4. KOMPARACE VYBRANÝCH EKONOMIK NA PŘÍKLADU CESTOVNÍHO RUCHU.....	26
4.1 Cestovní ruch v Japonsku	28
4.2 Cestovní ruch v České republice	30
4.3 Cestovní ruch v Keni	34
ZÁVĚR	37
ANOTACE	38
Seznam tabulek.....	39
Seznam internetových zdrojů	40
Seznam knižních zdrojů	42

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na komparaci států světové ekonomiky. Státy světové ekonomiky vykazují různé stupně odlišnosti. Bakalářská práce je soustředěna na komparaci tří zemí světové ekonomiky. Státy jsou zvoleny tak, aby byly zastoupeny jednotlivé skupiny států dle vyspělosti jejich ekonomiky. Jako zástupce vyspělých zemí je zvoleno Japonsko, člen G7 – sedmi nejvyspělejších zemí světa a patří k nevyspělejšími státům vůbec. Dalším státem, který se blíží k evropské vyspělosti a který je státem, ve kterém žijeme, je Česká republika. Posledním komparovaným státem je Keňa, která patří mezi země rozvojové. V práci jsou porovnány základní geografické a ekonomické charakteristiky těchto tří států.

Komparace se zabývá jednou ze složek ekonomiky, kterou je cestovní ruch. V práci je analyzován cestovní ruch jako pojem a jsou zde vytýčena jeho pozitiva, ale i negativa. Cestovní ruch patří k těm oblastem ekonomiky, jejichž rozvoj, podpora a zkvalitňování mohou nemalou měrou pomoci méně vyspělým zemím s jejich ekonomickou a životní úrovní.

Odpočinek a regenerace, chuť poznávat nová místa, kulturu či společnosti, snaha vybočit ze stereotypu každodenního života a alespoň na pár dnů utéct od všech povinností, stejně jako stále se zvyšující dostupnost velmi exotických a v minulosti izolovaných míst, případně rostoucí rychlost přepravy, větší finanční možnosti turistů a rozvoj obchodování v mezinárodním měřítku lze považovat za hlavní aspekty razantního rozvoje cestovního ruchu v posledních letech.

1 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY PŘI ZPRACOVÁNÍ

Cíl

Cílem bakalářské práce je vymezit základní ekonomické a geografické charakteristiky Japonska, České republiky a Keni, analyzovat tyto země a porovnat jejich ekonomické pozice se zaměřením na cestovní ruch. Značná pozornost je věnována přírodním a kulturním potenciálům zemí. Ten hraje důležitou roli v rozvoji a posilování pozic cestovního ruchu v rámci ekonomických zemí. V bakalářské práci je vysvětlena problematika cestovního ruchu v obecné rovině. Zmíněn je jeho mezinárodně i regionálně rostoucí význam, pozitivní i negativní dopady cestovního ruchu na turistické oblasti. Zmíněny jsou turisticky nejatraktivnější lokality.

Metody

Na začátku zpracování bakalářské práce jsem přistoupila k průzkumu dostupné literatury. Práce čerpá především z celosvětových elektronických zdrojů a českých i anglických knižních zdrojů. V práci byly využity stránky japonského, českého a keňského statistického úřadu. Jsou zde zpracovány informace z knižních publikací a různá data z informačních zdrojů. Také je zde použita metoda SWOT analýzy. Byla využita metoda komparace pro srovnání jednotlivých států a cestovního ruchu v obecné rovině.

2 VYMEZENÍ STRUKTURY SVĚTOVÉ EKONOMIKY

Tato kapitola vysvětluje klíčová slova a hlavní pojmy bakalářské práce, jako jsou světová ekonomika, vyspělé země, rozvojové země a komparace.

Světová ekonomika

„Světová ekonomika – vědní disciplína – je aplikovanou disciplínou, jejímž předmětem zkoumání je globální sociálně ekonomický systém – světová ekonomika. Východiskem vzniku světové ekonomiky se staly procesy spojené s mezinárodním obchodem. V důsledku rozvoje mezinárodních obchodních vztahů se jednotlivé národní ekonomiky stávaly na sobě stále více závislými, vzájemně se podmiňovaly a doplňovaly a postupně vytvořily světovou ekonomiku. Světová ekonomika tedy není pouhý souhrn ekonomik jednotlivých státních nebo jiných celků. Světovou ekonomiku je tudíž nutné chápat jako vnitřně rozporný a heterogenní komplex ekonomik jednotlivých státních nebo jiných celků, které jsou vzájemně propojeny mezinárodními ekonomickými vztahy.“¹

Světová ekonomika je rozporuplný systém, který nemá jednotnou strukturu, ale člení instituce.

Rozdělení:²

- a) země prvního světa (vyspělé země)
- b) země druhého světa (rozvojové země)
- c) země třetího světa (nejméně rozvinuté)
- d) čtvrtý svět

ad. a) Země prvního světa:

Vyspělé země

Vyspělé země jsou takové země, které mají vysoké HDP (hrubý domácí produkt) na jednoho obyvatele, rozvinutou energetiku, strojírenský a chemický průmysl. Mají

¹ CIHELKOVÁ, E. a kol. Světová ekonomika – nové jevy a perspektivy s.1

² Dostupný z [www:< http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt>](http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt). (3. 1. 2009)

nízký podíl těžby nerostných surovin. Převažuje zpracovatelský průmysl a je rozvíjena věda a technika. Zemědělství je druhořadé, avšak nezanedbatelné s moderní základnou.

Mezi další charakteristiky ekonomicky vyspělých zemí patří:

- vysoká zaměstnanost ve službách,
- rovnoměrné rozmístění hospodářství,
- orientace na vědu a výzkum,
- rozvoj cestovního ruchu a dopravy,
- vysoký hospodářský potenciál.

„Mezi vyspělé země se obvykle neřadí země, jejichž bohatství je založeno pouze na těžbě a vývozu nějaké komodity, a přitom nejsou adekvátně rozvíjeny ostatní složky hospodářství, nebo státy, v nichž je bohatství velmi nerovnoměrně rozloženo. Mezi takové země patří státy Blízkého východu, jejichž bohatství je založeno jen na vývozu ropy (např: Bahrajn, Kuvajt, Spojené arabské emiráty, Saudská Arábie).“³

„Mezi vyspělé země prvního světa patří v první řadě G8, což je sdružení sedmi nejvyspělejších států světa (Francie, Itálie, Japonsko, Kanada, Německo, Spojené království, USA) a Ruska. Dohromady tyto státy představují 65% světové ekonomiky.“⁴

ad. b) Země druhého světa:

Rozvojové země

Druhým světem se označovaly komunistické státy východního bloku pod vlivem SSSR. Po svržení komunistických režimů ve východní Evropě a rozpadu SSSR východní blok zanikl a tím i druhý svět.

³ Dostupný z [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt>](http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt). (3. 1. 2009)

⁴ Dostupný z [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/G8>](http://cs.wikipedia.org/wiki/G8). (2.2. 2009)

Po skončení druhé světové války byl svět rozdělen na západní a východní blok. Tato dvě seskupení zemí zprvu nebyla očíslována. Velké množství zemí se ale nedalo zařadit ani do jedné skupiny, proto se začaly označovat jako Třetí svět. Zároveň byly očíslovány i předchozí dva světy (i když zůstaly známy více jako Západní a Východní blok).

Dále tu byly země, které se stále nedaly tímto způsobem zařadit, jako například Švýcarsko, Švédsko, Jugoslávie a Irsko, které zůstaly neutrální. Např. Finsko sice spadalo pod sovětskou sféru vlivu, ale komunismus tam nebyl a ani nebylo členem Varšavské smlouvy.

Co je pro rozvojové země typické:

- probíhá migrace do měst,
- mají nižší konzum a je zde vysoký populační růst (např. Etiopie, Pákistán, Nigérie),
- je zde chudoba a nízká úroveň vzdělanosti,
- nerozvinutý, převážně těžký průmysl a rostoucí znečištění,
- většina ekonomických aktivit je v držení zahraničních investorů, většinou ze zemí prvního světa.⁵

ad c) Země třetího světa:

Nejméně rozvinuté země

Třetí svět označuje země světa, jež jsou považovány za ekonomicky málo rozvinuté. Označení vzniklo během studené války, kdy jím byly označovány země, které nepatřily ani do prvního, ani do druhého světa. Přestože oprávněnost označení je diskutována, byl termín přijat mnoha rozvojovými zeměmi, zejména členy Hnutí nezúčastněných zemí.

⁵ Dostupný z [www:< http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt>](http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt). (3. 1. 2009)

ad. d) Čtvrtý svět

Čtvrtý svět je označení pro přírodní národy – lovce a sběrače. Převážně se jedná o kmeny a přírodní lidi v zemích třetího světa (ale i jinde), kteří se vůbec, či téměř nesetkali s civilizací.⁶

Rozdělení států světové ekonomiky ukazuje veliký propad mezi rozvojovými a vyspělými zeměmi. Státy se liší nejen svou vyspělostí, mentalitou obyvatel, tradicemi, zvyky a odlišnou kulturou, ale výstražným faktorem je například úroveň zdravotní péče. Alarmující je například průměrný věk obyvatel v rozvojových zemích, kde lidé neřeší problémy, které se týkají pro nás běžných věcí, řeší zde problémy, které se týkají přežití a toho co například jíst.

⁶ Dostupné z [www:< http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt>](http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt). (4. 2. 2009)

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH STÁTŮ

V práci jsou komparovány tři ze zemí světové ekonomiky. Výběr těchto zemí byl uskutečněn podle rozdělení států světa, které je zmíněno ve 2. kapitole Vymezení struktury světové ekonomiky. Jsou zde zástupci vyspělých států, což jsou Japonsko a Česká republika, ale i zástupce států rozvojových, což je Keňa. Nezůstane bez povšimnutí, že každý stát se nachází na jiném kontinentu, Japonsko v Asii, Česká republika v Evropě a Keňa v Africe. Odlišná je tedy i mentalita obyvatel.

3.1 Japonsko

„Japonsko je ostrovní stát, který se nachází ve východní Asii. Na západě jej Korejský průliv odděluje od pobřeží Koreje, Japonské moře jej odděluje od Severní Koreje a Ruska. Japonské ostrovy Rjúkjú z východu ohraničují Východočínské moře a na jihu sahají až k Tchaj-wanu. Jméno Japonska doslova znamená Země vycházejícího slunce. Symbolem Japonska je sopka Fudžijama (Fudžisan).“⁷

Následující tabulka vymezuje základní charakteristiky týkající se Japonska.

Tab.1 Obecné údaje o Japonsku⁸

Originální název:	Nihon
Rozloha:	377 835 km
Hlavní město:	Tokio
Správní členění:	47 prefektur
Státní zřízení:	císařství
Počet obyvatel:	127 463 611
Střední délka života:	muži 78 let, ženy 84 let
Úřední jazyk:	japonština

Tabulka: vlastní + informace z roku 2006

⁷ Dostupné z [www:<http://wikipedia.org/wiki/Japonsko>](http://wikipedia.org/wiki/Japonsko). (20. 11. 2008)

⁸ Tabulka vlastní z [www:<http://zemepis.com/Japonsko.php>](http://zemepis.com/Japonsko.php). (18. 11. 2008)

Tabulka týkající se hospodářství Japonska.

Tab.2 Stručné informace o hospodářství v Japonsku⁹

Zemědělství-chov dobytka:	skot, prasata, drůbež
Průmysl-těžba:	černé uhlí, ropa, zemní plyn, chrom, olovo, zlato
Vývoz:	motorová vozidla, elektronika, stroje, chemikálie
Dovoz:	paliva, potraviny, textilní zboží
Odběratelské země:	USA, Čína, Taiwan, Jižní Korea
Dodavatelské země:	USA, Čína, Taiwan, Jižní Korea, Indonésie, Austrálie
Nezaměstnanost:	4%
Hrubý domácí produkt:	4 220 000 000 000 US dolarů
HDP na osobu:	33 100 US dolarů

Tabulka: vlastní-informace z roku 2006

Ekonomika Japonska

„Japonská ekonomika je druhá největší na světě a dá se označit za asijskou ekonomickou velmoc. Největší růst zaznamenala v druhé polovině 20. století, když v 60. letech rostla průměrně o 10 % ročně, v 70. pak o 5 %. Zaměřuje se hlavně na průmysl – výrobu automobilů, dopravních prostředků, elektroniky, strojírenství. Těží ze vzdělané a disciplinované pracovní síly, v posledních letech ji ale trápí deflace.

Japonsko bylo považováno za zemi tzv. hospodářského zázraku, země která byla ve druhé světové válce poražena a následkem toho měla silně narušené hospodářství a zpřetrhané předválečné koloniální svazky, se stala jednou z nejvýznamnějších světových velmocí.

Japonské hospodářství se od jiných, zejména euroamerických zemí liší v mnoha směrech. Mezi základní odlišnosti můžeme zařadit:

- pracovní sílu,
- organizační řízení,

⁹ Tabulka vlastní z [www:<http://www.zemepis.net/zeme-japonsko>](http://www.zemepis.net/zeme-japonsko). (15. 2. 2009)

- akumulaci kapitálu,
- hospodářskou politiku.

Japonská pracovní síla je velmi skromná, pracovitá a loajální. Japonci uznávají autority, kterým se dobrovolně podřizují. Dalším charakteristickým rysem Japonců je vědomí o jejich odlišnosti (kulturní, historické, náboženské, jazykové, aj.) od ostatních národů. V Japonsku je hluboce zakořeněný princip zaměstnání na celý život, podle něj by měla firma pracovníkům zajistit doživotní zaměstnání výměnou za jejich loajalitu a vysoké pracovní nasazení.

Akumulace kapitálu v Japonsku je velmi vysoká. Jedním z důvodů je vysoká míra úspor, která tvoří přibližně jednu třetinu HDP, a která umožňuje vysokou míru investic.

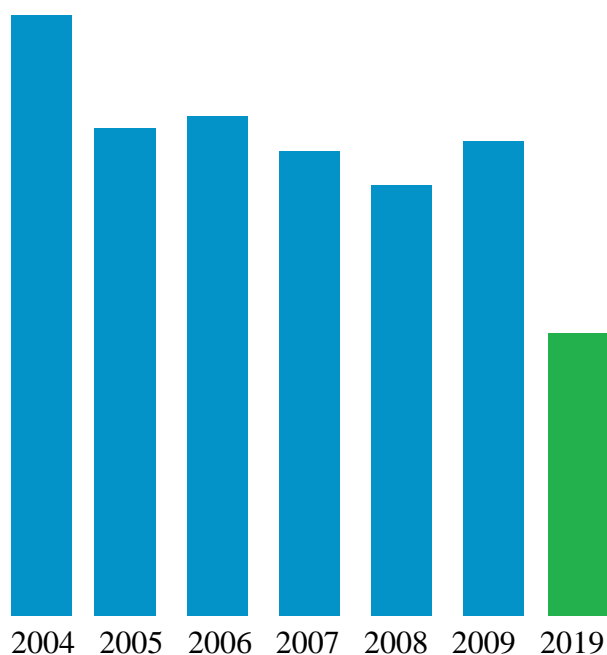
Hospodářský vývoj Japonska se počátkem 90. let po více než čtyřicetiletém výrazném růstu zpomalil, přispěla k tomu jak postupující globalizace a liberalizace světového hospodářství, tak i nestabilita japonské politické scény.¹⁰

Tab.3 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v Japonsku¹¹

Rok	Hodnota	Jednotka	Změna (počátek),%	Změna (předch.),%
2019	2,51	%	-52,69	-40,30
2009	4.20	%	-20,75	10,53
2008	3.80	%	-28,30	-7,32
2007	4.10	%	-22,64	-6,82
2006	4.40	%	-16,98	2,33
2005	4.30	%	-18,87	-18,87
2004	5.30	%	0,00	0,00

¹⁰ KLIKOVÁ, Ch., KOTLÁN, I. *Hospodářská politik.* s.260

¹¹ Dostupné z [www:<http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=80>](http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=80). (4. 4. 2009)

Graf Japonska, ukazuje ze všech států nejmenší nezaměstnanost, i když postupně mírně klesá i roste, do budoucích let však ukazuje spíše pokles, jak nárůst.

3.2 Česká republika

„Česká republika leží ve středu Evropy. Sousedí se Slovenskem, Rakouskem, Polskem a Německem. Hranice jsou lemovány pohořími, nejvyšší jsou Krkonoše (Sněžka 1602m.n.m.). Podél řek se táhnou nížiny. Nejvodnatější řeka je Labe, nejdelší je Vltava. V klimatu se uplatňuje ve většině území nejčastěji zmírňující oceánský typ podnebí se západním prouděním.“¹²

Ekonomika České republiky

Česká ekonomika roste vysoko nad průměrným tempem ekonomik zemí EU. Je vyhledávaným místem pro investice a podnikání. Ve světě jsou oblíbené především

¹² Dostupné z [www:<http://angelfire.com/journal/republika>](http://angelfire.com/journal/republika). (9. 3. 2009)

nezaměnitelné české pivo, automobily a vynikající sklářské výrobky. Úspěchy české vědy dokazuje množství patentovaných vynálezů a objevů.¹³

„Česká republika se dlouhodobě drží na vrcholu zájmu investorů z celého světa. Důvody jsou racionální a ověřené – přesvědčivě rostoucí ekonomika, stabilní a férové podmínky, kvalifikovaná pracovní síla a nízká cenová hladina. Jen málo zemí na světě dokáže momentálně kombinaci těchto podmínek konkurovat. Česká republika proto dlouhodobě vykazuje meziroční vzrůst kapitálových investic a rostoucí počet nadnárodních ekonomicky vyspělých společností.“¹⁴

Hrubý domácí produkt dnes dosahuje výše vyspělých států světa. V roce 2008 byl HDP na osobu v paritě kupní síly přes 26 800 USD, což představuje 82% průměru EU. Česká ekonomika tak svou výkonností předběhla ekonomiku Portugalska v roce 2005 a nyní se velmi strmě blíží úrovni Řecka, Kypru nebo Španělska. Velmi důležitý je ale také fakt, že jako člen Světové banky (WB) již Česká republika není „rozvojovou zemí“, ale stabilně se zařadila mezi třicítku nejvyspělejších států, tzv. „plátců“, ti z rozpočtu Světové banky neberou peníze, ale naopak je do ní vkládají. Z těch jsou pak dotovány projekty či půjčky rozvojovým zemím světa.

Ke klíčovým nerostným surovinám těženým v Česku patří černé a hnědé uhlí, dále kaolín nebo stavební hmoty a uran. V malém rozsahu se těží ropa a zemní plyn a další suroviny.

Zemědělská výroba téměř uspokojuje domácí poptávku. Pěstuje se hlavně obilí (pšenice, ječmen, kukuřice), brambory, cukrová řepa, zelenina, len a řepka. Svůj význam má i pěstování chmele, sadařství a vinohradnictví. Základem živočišné výroby je chov skotu, prasat a drůbeže, dále včelařství nebo chov sladkovodních ryb (zvl. kaprů).

¹³Srov.z [www:<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/ekonomika-podnikani-veda?i=?i=>](http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/ekonomika-podnikani-veda?i=?i=>). (1. 4. 2009)

¹⁴ Dostupné z [www:<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda>](http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda). (11. 1. 2009)

Základem energetiky jsou uhelné a jaderné elektrárny (Temelín a Dukovany). Hlavními průmyslovými centry jsou Praha, Brněnsko, Ostravsko a Plzeňsko. Mezi důležitá odvětví průmyslu patří hutnictví, strojírenství, textilní průmysl, potravinářský průmysl, elektroprůmysl a výroba dopravních prostředků. Nejdynamičtěji se rozvíjejícím odvětvím je stavebnictví.

Prudce se rozvíjejí telekomunikace. Zahraniční obchod České republiky po mnoha letech pasivní bilance vykázal v roce 2005 přebytek. Tahounem vývozu je automobilový průmysl.¹⁵

Následující tabulka vysvětluje základní charakteristiky týkající se České republiky.

Tab.4 Obecné údaje o České republice¹⁶

Originální název:	Česká republika
Rozloha:	78 865 km
Hlavní město:	Praha
Správní členění:	14 krajů
Státní zřízení:	republika
Počet obyvatel:	10 235 455
Střední délka života:	muži 73 let, ženy 79 let
Úřední jazyk:	čeština

Tabulka: vlastní-informace z roku 2006

¹⁵ Srov. z [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk% A1_republika>](http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk% A1_republika). (20. 12. 2008)

¹⁶ Tabulka vlastní z [www:<http://www.zemepis.com/Cesko.php.php>](http://www.zemepis.com/Cesko.php.php). (18. 11. 2008)

Tabulka týkající se hospodářství České republiky.

Tab.5 Stručné informace o hospodářství v České republice¹⁷

Zemědělství-chov dobytka:	skot, prasata, ovce, koně, drůbež
Průmysl-těžba:	černé uhlí, hnědé uhlí, ropa, tuha, ruda
Vývoz:	stroje a dopravní prostředky, chemikálie, paliva
Dovoz:	stroje a dopravní prostředky, chemikálie, paliva
Odběratelské země:	Německo, Slovensko, Rakousko, Polsko, Francie
Dodavatelské země:	Německo, Slovensko, Čína, Francie, Rusko
Nezaměstnanost:	9%
Hrubý domácí produkt:	221 400 000 000 US dolarů
HDP na osobu:	21 600 US dolarů

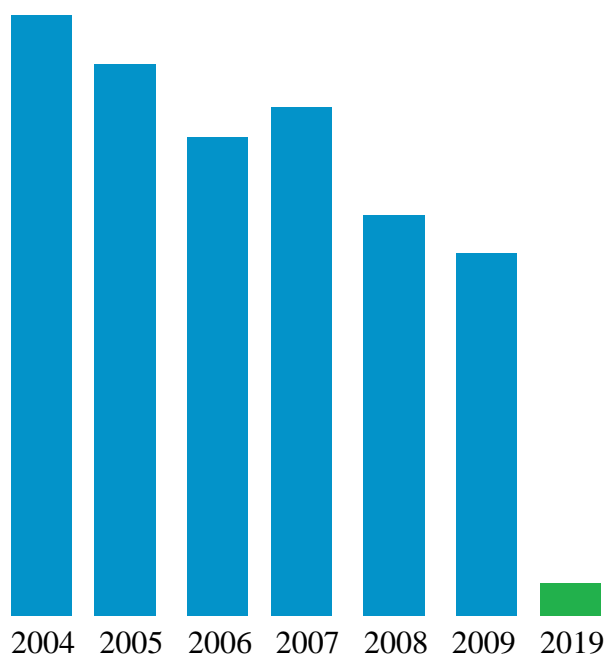
Tabulka: vlastní-informace z roku 2006

Tab.6 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v České republice¹⁸

Rok	Hodnota	Jednotka	Změna (počátek),%	Změna (předch.),%
2019	0,55	%	-94,49	-90,92
2009	6.00	%	-39,39	-9,09
2008	6.60	%	-33,33	-21,43
2007	8.40	%	-15,15	6,33
2006	7.90	%	-20,20	-13,19
2005	9.10	%	-8,08	-8,08
2004	9.90	%	0,00	0,00

¹⁷ Tabulka vlastní z [www:<http://www.zemepis.com.php>](http://www.zemepis.com.php). (18. 11. 2008)

¹⁸ Dostupné z [www:< http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=108](http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=108)

Graf ukazuje, že nezaměstnanost v České republice celkově klesá, i přes stávající krizi jsou budoucí výsledky kladné a v průběhu následujících let bude nezaměstnanost klesat dále.

3.3 Keňa

„Keňská republika je přímořský stát, který se nachází ve východní Africe při pobřeží Indického oceánu. Sousedí na západě s Ugandou (933 km), na severozápadě s Súdánem (232 km), na severu s Etiopií (861 km), na východě se Somálskem (682 km) a na jihu s Tanzanií (769 km). Keňa je známá svými národními parky v savaně a velkou vůlí lákat zahraniční turisty. Keňa je prezidentskou republikou. Země je pojmenována po hoře Mount Kenya, která se nachází uprostřed státu. Zákonodárným sborem země je Národní shromáždění.“¹⁹

¹⁹ Dostupné z [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C5%88a>](http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C5%88a). (19. 11. 2008)

Následující tabulka znázorňuje základní charakteristiky Keni.

Tab.7 Obecné informace o Keni²⁰

Originální název:	Republic of Kenya
Rozloha:	582 650 km
Hlavní město:	Nairobi
Správní členění:	7 provincií
Státní zřízení:	republika
Počet obyvatel:	34 707 817
Střední délka života:	muži 48 let, ženy 45 let
Úřední jazyk:	svahilština, angličtina

Tabulka: vlastní-informace z roku 2006

Tabulka znázorňuje hospodářství Keni.

Tab.8 Základní informace o hospodářství v Keni²¹

Zemědělství-chov dobytka:	skot, ovce, kozy, velbloudi
Průmysl-těžba:	zlato, ruda, sůl
Vývoz:	čaj, káva, ryby
Dovoz:	železo, ocel, ropa, dopravní prostředky
Odběratelské země:	Uganda, USA, VB, Nizozemsko, Pákistán
Dodavatelské země:	Saudská Arábie, Jižní Afrika, USA, VB
Nezaměstnanost:	40%
Hrubý domácí produkt:	40 770 000 000 US dolarů
HDP na osobu:	1 200 US dolarů

Tabulka: vlastní-informace z roku 2006

Keňa je zemědělský stát s poměrně rozvinutým průmyslem - představuje výrobu cementu a zpracování ropy. V zemi se těží menší ložiska sody, fluoritu, soli, zlata a niobu. Nejdůležitějším průmyslem je petrochemický, textilní a zejména potravinářský průmysl. V zemědělství pracuje 76 % veškerého činného obyvatelstva. Sklízí se cukrová třtina, kukuřice, pšenice, rýže, batáty, brambory, luštěniny, maniok, ovoce, káva, čaj, kokosové ořechy a sisal. Z dobytka se nejvíce chová skot, ovce, kozy, drůbež a velbloudi. Dominuje chov skotu, který má k dispozici 2/3 rozlohy země. Významný je rybolov a těžba dřeva z malých ploch lesů.

²⁰ Tabulka vlastní z [www.<http://www.zemepis.com/Kena.php>](http://www.zemepis.com/Kena.php). (18. 11. 2008)

²¹ Tabulka vlastní z [www.<http://www.zemepis.net/zeme-kenya>](http://www.zemepis.net/zeme-kenya). (2. 4. 2009)

Vláda podporuje cestovní ruch (populární safari), který je cenným zdrojem deviz. Zdravotnictví bojuje s nemocemi jako malárie, úplavice a AIDS.

Ekonomika Keni

Díky turistickému ruchu Viktoriino jezero, národní parky a přírodnímu bohatství má země na africké poměry vyšší HDP na obyvatele – okolo 1200 USD. Dováží se většinou suroviny a stroje, 75 % všech Keňanů je zaměstnáno v zemědělství. Ostatních 25 % jich pracuje v továrnách nebo ve službách. Keňa je největším producentem kávy na světě. Keňa má veliký státní dluh, který způsobuje vzrůst nepokojů v zemi. Nezaměstnanost se zvýšila, když země přijala velký počet uprchlíků, kteří sem přicházeli, aby unikli občanské válce v sousedním Somálsku. Nyní je v Keni nezaměstnaných téměř 50 % obyvatel.

V Keni se platí keňským šilinkem. Dělí se na 100 centů. Keňský šilink je nejsilnější měnou ve východní Africe, 1 česká koruna se rovná 3,27 keňských šilinků. Platí se jim i mimo hranice Keni, nejčastěji ve východním Somálsku a jižním Súdánu a je preferovanější oproti lokální měně. Šilinkem se platí od roku 1963 kdy vyhlásila nezávislost.²²

Pohled na Keňu

Následující text poukazuje na to, že i v rozvojové zemi jsou velice odlišné životní úrovně.

Většina odpovědí na otázky týkající se Keni se bude točit kolem posledního velkého ráje zvířat, safari, vysokých hor, křišťálově modrého moře a červeně oděných Masajů. To je ale jen lákavé pozlátko pro turisty. Dnešní Keňa má obrovské problémy, které se jen obtížně dostávají na povrch.

Hlavní město Nairobi, staré jen sto let, má za sebou velmi bouřlivý vývoj. Vzniklo v roce 1899 jako umělé osídlení na východoafrické železnici. Od roku 1905 se Keňa začala překotně rozvíjet. Železnice postupně přinesla do města bohatství. Díky turismu se z Nairobi během krátké doby stalo jedno z nejvyspělejších afrických velkoměst.

²² Srov. z [www:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C588a>](http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C588a). (10. 2. 2009)

Nairobi z pohledu letadla připomíná střelecký terč. Střed – centrum plné velkých vysokých budov tvoří hlavní třídy (Moi Avenue a Kenyatta Avenue). Zde to vypadá jako v evropském velkoměstě, ulice uklizené, nádherné parky, na koších červené nápisy, které nabádají ještě dnes si udělat test na HIV/AIDS. V centru jsou budovy evropských a amerických bank, mezinárodních hotelů, leteckých společností a tradičních obchodů s masajskými maskami. Na pořádek dohlíží všude přítomná policie.

Na centrum navazují luxusní čtvrti pro nairobskou smetánku. Jsou to adresy úředníků, bankéřů, podnikatelů a náčelníků policie. Je zde nespočet luxusních vil s bazény a minigolfem, obehnaných dvoumetrovou zdí s ostnatými dráty. U vjezdu do objektu hlídá soukromá ochranka. Přes den je žebrákům a chudým lidem ze slumů vstup zakázán úplně. Po desáté hodině večer je vstup sem povolen jen rezidentům.

Směrem k okraji města navazují čtvrti, kde už ochranka není, ale jsou zde vysoké zdi. Jsou to adresy řadových úředníků, vojáků a drobných podnikatelů. Za poslední zdí pak začíná peklo. Je to periferie plná bídy a utrpení. Ze zhruba pěti milionů obyvatel Nairobi žije více než milion a půl z nich v slumech, které obklopují celé město. Největším slumem Afriky a jedním z největších slumů na světě je právě nairobská Kibera. Kibera je gigantický slum, který je vzdálen několik zastávek autobusem od luxusního centra a připomíná obří smetiště. Nenachází se zde pitná voda, elektřina ani WC. V Kibeře nevidíte staré lidi ani lehce prošedivělé, průměrný věk zde je třicet pět let. HIV, žloutenky, malárie a tyfus dělají své. Většina zdejších obyvatel překrývá hlad vdechováním lepidlových výparů.

Vzdělání je další veliký problém. Střední škola stojí v přepočtu kolem 350 dolarů na rok, částka za semestr na vysoké škole šplhá do nedostupné výše dvou tisíc dolarů. Při průměrném výdělku dolar denně jsou to pro většinu obyvatel nedosažitelné podmínky. Po mezinárodním tlaku Keňa nakonec zavedla základní školní docházku zdarma, ale jako v bývalé britské kolonii je tu povinností každého malého studenta nosit školní uniformu.

Také pastelky a ostatní školní pomůcky musí mít školák vlastní. Uniforma stojí okolo dvaceti dolarů. To je pro většinu lidí nepřekonatelná překážka na cestě ke vzdělání.

Nejen slumy jsou bolestí dnešní Keni. Kosmopolitní Nairobi se stalo bránou safari, která vítá každého dobrodruha, filmaře, vědce nebo jen skupinku zvědavých turistů.

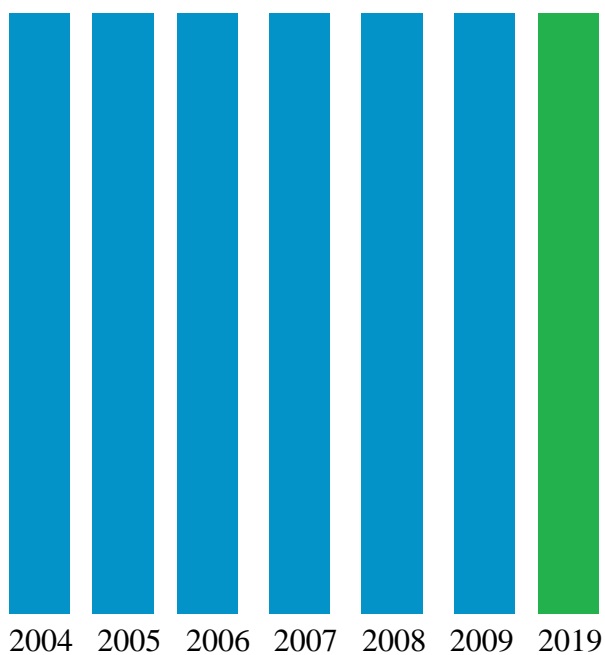
Rozlohou je Keňa 7,5krát větší než Česká republika, počet obyvatel téměř přesahuje pětatřicet milionů a stále se zvyšuje. Keňa je velice zadlužená. Každý měsíc platí úroky svého dluhu, ve stejné výši jako vydá na zdravotní péči za celý rok. K hlavním příjmům Keni náleží cestovní ruch, vývoz čaje a kávy. Je zde velice běžná korupce a prosakuje do všech koutů země. I přes všechno Keňa patří mezi bezpečnější země Afriky.²³

Tab.9 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v Ken²⁴

Rok	Hodnota	Jednotka	Změna (počátek),%	Změna (předch.),%
2019	40,00	%	0,00	0,00
2009	40,00	%	0,00	0,00
2008	40,00	%	0,00	0,00
2007	40,00	%	0,00	0,00
2006	40,00	%	0,00	0,00
2005	40,00	%	0,00	0,00
2004	40,00	%	0,00	0,00

²³ Srov. z [www:<http://www.lideazeme.cz/clanek/skryte-bolesti-keni>](http://www.lideazeme.cz/clanek/skryte-bolesti-keni). (26. 3. 2009)

²⁴ Dostupné z [www:<http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=175>](http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=175). (15. 3. 2009)

Graf Keni není moc povzbudivý, situace není nijak vyjasněna, informace jsou nedostupné a Keňa je na tom se svou nezaměstnaností relativně pořád stejně, bez jakékoli změny.

3.3.1 SWOT analýza Keni

Silné stránky:

- nejstabilnější a ekonomicky nejvyspělejší země celého regionu východní Afriky již od vyhlášení své nezávislosti
- strategický dopravní uzel (dvě mezinárodní letiště na území Keni vodní doprava, přístav Mombase)
- kvalitní zemědělská půda v centrální oblasti
- přírodní potenciál umožní zemi rozvíjet cestovní ruch a nabídnout jeho turistům prostředí, které je vlastně nejvíce typické právě pro Keňu

Slabé stránky:

- zaostalé technologie, nedostatek know-how a neproduktivní ekonomická strategie brzdí ekonomický růst
- země zařazena Světovou bankou k zemím s nízkými příjmy
- sociální rozdílnost, obyvatelstvo žije pod hranicí chudoby (56%), nerovné postavení žen či růst slumů
- malárie, AIDS, tuberkulóza

Příležitosti:

- kvalitní zemědělská půda, budoucí nové technologie a zdravá pracovní síla mohou být předpoklady dalšího rozvoje zemědělského sektoru na mezinárodním trhu
- cestovní ruch (pláže, hory, národní parky, africké kmeny a jejich do dnešní doby zachovaný způsob života, archeologické naleziště či moderní velkoměsta)
- rozvoj cestovního ruchu vyvolává potřebu lépe chránit turistické oblasti (parky, rezervace) a pro ochranu je nezbytné větší množství pracovní síly (nová místa, hlídači, průvodci)
- cestovní ruch pomůže rozvoji nejen na státní, ale i na regionální úrovni

Hrozby:

- přírodní rizika (sucha, povodně, deště, klimatické výkyvy) negativně působí na zemědělskou produkci
- obrovská míra všude se vyskytující korupce, která vyvolává politické ale i občanské napětí uvnitř země, ale také snižuje svoji důvěryhodnost a prestiž na mezinárodní úrovni
- ohrožení z pohledu lidských práv, plyne z čínských aktivit na africkém kontinentu (Čína ohrožuje pracovní příležitosti)
- etnická různorodost v Keni (konflikty, rozbroje)
- dětské práce (11%)
- s rozšiřujícím turismem se rozšiřuje terorismus²⁵

²⁵Srov.

z [www:<http://www.intracen.org/Appli2/Leather/AfricanPlatform/CountryProfile.aspx?info=SWOT&countryid=countryname=Kenya&k>](http://www.intracen.org/Appli2/Leather/AfricanPlatform/CountryProfile.aspx?info=SWOT&countryid=countryname=Kenya&k). (24. 3. 2009) + vlastní poznámky

4. KOMPARACE VYBRANÝCH EKONOMIK NA PŘÍKLADU CESTOVNÍHO RUCHU

„Cestovní ruch, zkráceně označován jako turismus, je Světovou organizací cestovního ruchu definován jako „aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a nepobývajících zde déle než jeden rok nepřetržitě za účelem trávení volného času, podnikání či za jiným účelem, který však nesouvisí s výdělečnou činností v místě návštěvy.“²⁶

„Cestovní ruch je jedním z ukazatelů životní úrovně obyvatelstva a jeho význam je nesporný, zejména:

- podílí se na všestranném rozvoji osobnosti
- umožňuje obnovu fyzických a duševních sil
- slouží k účelnému využití volného času
- pomáhá utvářet nový životní styl-přenosem zvyků a návyků z jiných zemí nebo oblastí
- slouží jako nástroj vzdělání a kulturní výchovy člověku
- zahraniční cestovní ruch přispívá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získání jazykových znalostí
- vědecko-informační funkce-výměna informací
- ekonomická funkce-vytváří řadu pracovních příležitostí, přináší devizové prostředky do státní pokladny²⁷

V následující tabulce jsou vymezeny pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu v obecné rovině.

²⁶ HLADKÁ, J., *Technika cestovního ruchu*. s. 168

²⁷ HALL, C., PAGE, S., *The Geography of Tourism and Recreation*. s. 427

Tab.10 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu²⁸

Typ dopadu	Pozitivní	Negativní
Ekonomická dimenze		
Ekonomický	<ul style="list-style-type: none"> -zvýšená spotřeba -nové pracovní příležitosti -více pracovní síly -zvýšení životní úrovně -zvýšení investic 	<ul style="list-style-type: none"> -lokalizovaná inflace -spekulace s nemovitostmi -selhání při snaze přilákat turisty -lepší alternativní investice -únik kapitálu -mylné odhady cen v rámci rozvoje turismu
CR zaměřený na zisk	<ul style="list-style-type: none"> -zvýšení povědomí o oblasti jako cestovní či turistické destinace -větší znalosti týkající se možnosti investic a hospodářské aktivity v regionu -tvorba nových příležitostí, atraktivit a infrastruktury -lepší dostupnost 	<ul style="list-style-type: none"> -špatná pověst jako výsledek nevhodných příležitostí, nepatřičných postupů nebo inflace cen -negativní reakce existujících podniků očekávající možnost nové konkurence za místní osobní či vládní podpory
Socio-kulturní dopady		
Sociální/kulturní	<ul style="list-style-type: none"> -růst místních zájmů a účast v nejrůznějších aktivitách s nimi spojených -posílení regionálních hodnot a tradic 	<ul style="list-style-type: none"> -komercializace aktivit, které mohou mít osobní či soukromou povahu -změna povahy jevu nebo aktivity, aby bylo vyhověno potřebám turismu -možný nárůst kriminality -změny ve struktuře komunit -sociální dislokace
Psychologické	<ul style="list-style-type: none"> -nárůst místní hrdosti a ducha komunity -nárůst povědomí o regionu i mimo něj 	<ul style="list-style-type: none"> -tendence k obranným postojům domácích regionů -značná povědomost nedorozumění vedoucí k různým úrovním nepřátelství ze strany domácích či návštěvníků
Politické/administrativní	<ul style="list-style-type: none"> -růst mezinárodního uznání regionů a hodnot -rozvoj dovedností mezi plánovači 	<ul style="list-style-type: none"> -ekonomické vykořisťování místní populace pro uspokojení cílů politických elit -deformace pravé povahy jevů k zobrazení hodnot politického systému -nezvládnutí situace -neschopnost dosáhnout cílů -nárůst administrativních výdajů -užití turismu k ospravedlnění nepopulárních rozhodnutí
Environmentální dopady		
Hmotné/environmentální	<ul style="list-style-type: none"> -rozvoj nových příležitostí -zlepšení místní infrastruktury -zachování tradic, dědictví -strategie plánování se zaměřením na návštěvnost země 	<ul style="list-style-type: none"> -environmentální škody -změny v přírodních procesech -změna charakteru oblasti zvýšenou zástavbou -ničení tradic/dědictví -přelidnění

²⁸ HALL, C. PAGE, S. *The Geography of Tourism and Recreation*. s. 427

4.1 Cestovní ruch v Japonsku

Na první dojem se japonské kulturní dědictví může jevit jako poněkud monotónní, ale pokud se zadíváte na fotografie důkladněji, zjistíte, že každý chrám či každá svatyně má svůj unikátní vzhled a styl. Dnes si navíc představíme i památky jiného rázu, přestože zpočátku u svatyní a chrámů zůstaneme.

V roce 1999 byla na Seznam světového dědictví UNESCO připsána památka s názvem Svatyně a chrámy v Nikkó. Nikkó je horské město vzdálené asi 140 km severně od Tokia. Kromě četných památek zde stojí za obdiv místní příroda. Celá horská oblast západně od města je součástí národního parku Nikkó. Park se může pyšnit nádhernými vodopády či oblíbenými horkými prameny. Pojdme se ale podívat na památky UNESCO v této lokalitě. Jedná se o šintoistické svatyně Tóšogú a Futarasan a buddhistický chrám Rinnódži.

Mezi další slavné stavby v Tóšogú patří mimo jiné nádherné brány Kara-mon a Jómeimon, či posvátná stáj, uvnitř které stojí bílý dřevěný kuň. Podle legendy sloužily posvátnému koni opice. Tři z nich jsou vyřezané před vchodem do stáje. První má zakryté uši (neslyší zlo), druhá ústa (nemluví zlo) a třetí oči (nevidí zlo). Tři opice jsou tradičním symbolem nejen japonské, ale i čínské kultury. Svatyně Futarasan z 8. století je zasvěcena božstvům okolních hor a patří k ní červený most Šinkjó. Chrám Rinnódži je známý díky třem velkým sochám Buddha a také svou nádhernou zahradu Šójó-en. Do chrámového komplexu patří rovněž unikátní mauzoleum ze 17. století.

Dalším souborem japonských památek na Seznamu UNESCO jsou Gusukua další památky Království Rjúkjú, zapsané v roce 2000. Království Rjúkjú byl stát rozkládající se na stejnojmenném souostroví. Své největší slávy dosáhl během 15. až 19. století. Gusuku jsou v podstatě hrady či pevnosti, ze kterých většinou zbyly jen ruiny (gusuku Kacuren, Naka, Nakidžin), nicméně s velkou historickou hodnotou. V kompletním stavu je pouze hrad Šuri.²⁹ K dalším památkám na souostroví patří kromě gusuku

²⁹ Srov. z [www:<http://lindys.blog.cz/0802/japonsko-vzdalene-odlisne-a-uchvatne-3-cast>](http://lindys.blog.cz/0802/japonsko-vzdalene-odlisne-a-uchvatne-3-cast). (20. 4. 2009)

kamenná brána Sonohjan Utaki, zahrada s rezidencí Šikina-en či mauzoleum Tamaudum.

Posvátná místa a poutní stezky v pohoří Kii byla na Seznam UNESCO zapsána v roce 2004. Pohoří Kii se rozkládá na většině stejnojmenného ostrova a má spirituální význam jak pro vyznavače šintoismu, tak pro buddhisty. Významná jsou zejména tři posvátná místa - Yoshino a Omine, Kumano Sanzan a Koyasan, propojená mezi sebou poutními cestami. Ročně je navštíví přes 15 miliónů turistů.

Poloostrov Širetoko byl na Seznam světového dědictví zapsán v roce 2005. Jedná se o severovýchodní výběžek ostrova Hokkaidó. Na jeho ploše se rozkládá stejnojmenný národní park. Celá oblast patří k nejodlehlejším v Japonsku a je přístupná pouze pěšky nebo lodí. Nachází se zde množství vodopádů, hory a sopka Io-san, jež v době aktivity chrlí čistou síru. Mezi známé atrakce patří také Pět jezer Širetoko. Národní park je proslulý i největší medvědí populací v Japonsku.

Památka s názvem Stříbrný důl Iwami Ginzana jeho kulturní krajina byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána v loňském roce, zatím jako poslední japonská památka. Nachází se v jihozápadní části ostrova Honšú a jsou zde k vidění pozůstatky důlní činnosti, zpracování kovu i hornických osad, vše z doby od 16. do 20. století. Nejvyšší produkce dosáhl důl na počátku 17. století, kdy se v něm těžilo 38 tun stříbra ročně, tedy asi 10 % celosvětové produkce, později 30% celosvětové produkce. Stříbro odsud putovalo do přístavu a poté do Koreje a Číny. Vysoká kvalita kovu přispěla k ekonomickému rozvoji Japonska v 16. a 17. století. Součástí památky jsou také cesty a přístavy používané k transportu stříbra.³⁰

³⁰ Srov. z [www:<http://lindys.blog.cz/0802/japonsko-vzdalene-odlisne-a-uchvatne-3-cast>](http://lindys.blog.cz/0802/japonsko-vzdalene-odlisne-a-uchvatne-3-cast). (20. 4. 2009)

4.2 Cestovní ruch v České republice

„Celková spotřeba vnitřního cestovního ruchu na území České republiky dosáhla v roce 2006 hodnoty 217 mld. Kč. Cestovní ruch se tak podílel na tvorbě hrubé přidané hodnoty české ekonomiky 2,9 %, podíl na HDP dosáhl 3,0 %. V letech 2003 až 2006 s výjimkou roku 2004 podíl cestovního ruchu na HDP klesal, a to přesto, že výdaje účastníků cestovního ruchu byly v roce 2006 o 14,7 % vyšší než na počátku sledovaného období. Spotřeba vnitřního cestovního ruchu byla z 54,7 % tvořena výdaji cizinců (nerezidentů), jejichž podíl se oproti roku 2003 zvýšil o 4,2 procentního bodu.“³¹

Česká republika má velkou spoustu atraktivních míst pro turisty. Pyšní se nádherným hlavním městem Prahou, kde je možno vidět například Pražský hrad, Katedrálu svatého Víta, Betlémskou kapli, Vyšehrad a Staroměstskou radnici. V České republice je velká řada hradů a zámků.

V České republice najdeme mnohé oblasti nejrůznějšího krajinného typu, které lze bez přehánění nazvat přírodním rájem. K jejich poznání stačí jen málo - vydat se po některé z mnoha značených turistických cest.

Turisty užívaný název Český ráj se vztahuje na chráněnou krajinnou oblast, která zahrnuje skalní města mezi Turnovem, Jičínem a Mnichovými Hradištěm. Je to jedna z nejstarších a nejnavštěvovanějších turistických oblastí v Čechách. Přírodní síly tu z bývalého mořského dna vymodelovaly fantastickou scenérii skal - věže, bloky, sloupy, cimbuří, bašty, jehly, komíny a pilíře. Vznikla tu spleť hlubokých, úzkých chodeb a uliček, připomínajících chaoticky uspořádané středověké město. Při třetihorní sopečné činnosti pronikly pískovcovou tabulí magmatické horniny, které utuhly do čedičových žil (např. Vyskeř, Trosky, Bezděz).

³¹ Dostupné z [www:<http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/podil_cestovniho_ruchu_na_ceske_ekonomice>](http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/podil_cestovniho_ruchu_na_ceske_ekonomice). (18. 4. 2009)

Ve východní části Českého ráje (SZ od Jičína) leží Prachovské skály s přibližně 200 samostatnými věžemi, na 220 věží najdeme jižně a jihovýchodně od Turnova v Hruboskalském skalním městě, jemuž vévodí symbol Českého ráje -silueta Trosek. Východně od Mnichova Hradiště se kolem čedičového vrchu Mužský rozkládá Příhrazské skalní město se 100 věžemi. Část z nich nese, podle umělých jeskyň a místností vytesaných ve skále, název Drábské světničky. Celá oblast je rájem horolezců.

V raném středověku vyrostla v Českém ráji řada panských sídel, hradů na vysokých skalách a později zámků uprostřed krásných parků. K nejznámějším patří zřícenina hradu Trosky, vybudovaného na dvou vyvrhelých čedičových sloupech, zvaných Panna a Baba. Hrad Valdštejn z 13. stol. se změnil ve zříceninu koncem 16. stol., jeho dnešní romantická podoba pochází z 19. stol. K nejmohutnějším a nejzachovalejším českým hradům patří gotický hrad Kost, částečně renesančně upravený v 16. století.

Nejznámější částí Českého krasu je jeskynní systém Koněpruských jeskyní na Zlatém koni. Jeskyně zde vytváří tři patra, jejichž celková prozkoumaná délka přesahuje 2 km. V jeskyni byly nalezeny kosti zvířat z doby před 30 až 200 tisíci lety a lidské kosti s kostěnými a kamennými nástroji z doby před 50-60 tisíci lety. V horním patře byly nalezeny zbytky tajné penězokazecké dílny, ve které se v l. 1460- 70 vyráběly falešné husitské halěře. Nejvýznačnější zdejší lokality jsou chráněny přírodními rezervacemi, z nichž nejznámější je Karlštejská rezervace s lesnatými chlupy a pozoruhodnou květenou a Koda mezi Srbskem, Tetínem a Tobolkou s význačnou hájovou a stepní flórou na vápencích.

Milovníky romantických krajinných útvarů již od začátku 18. století přitahují Adršpašsko-teplické skály. Tuto přírodní rezervaci bizarně seskupených pískovcových skal a skalních měst (30 km), nacházející se v Polické vrchovině 14 km západně od Broumova, navštívil J. W. Goethe -věčný poutník po českých zemích již roku 1770. Zřejmě se mu tu líbilo, protože do Teplických skal zavítal znovu o 20 let později. Nedaleké Broumovské stěny tvoří zalesněné pásmo pískovcových skal v Broumovské vrchovině. Celé území je přírodní rezervací (650,5 ha) kvádrových pískovců se skalními městy a původními porosty. Pro romantický ráz s četnými stržemi, roklemi a soutěskami kaňonovitého charakteru, s věžemi a skalními bloky vysokými až 100 m,

s dalekými výhledy, zejména z hlavního hřbetu mezi Horským sedlem a Korunou (769 m), se těší velké pozornosti turistů. K význačným vrcholům zde patří Božanovský Špičák (783 m), Signál (708 m), Strážná hora (668 m) a Velká Kupa (708 m). Na Hvězdě, výletním místě na hřebeni Broumovských stěn, si můžeme prohlédnout barokní kapli na půdorysu pěticípé hvězdy.

Moravský kras, největší a archeologicky nejvýznamnější krasové území v Českém masivu, je tvořen 1,5 - 6 km širokým a 24 km dlouhým pruhem zvrásněných devonských vápenců, rozléhajících se od Brna ke Sloupu a Holštejnu. Pro veřejnost jsou zpřístupněny čtyři jeskyně a 138 m hluboká propast Macocha.

Nejpřitažlivější jsou Punkevní jeskyně s cestou vedoucí krápníkovými chodbami a dómy až na dno Macochy a na lodičkách po řece Punkvě zpět na povrch. Kateřinská jeskyně je proslulá stalagmitovým lesíkem zvaným Čarodějnice a obrovským dómem. V Balcarce lze nalézt všechny formy krápníkové výzdoby mimořádně svěžích barev a okouzlujících tvarů. Sloupsko-šošůvské jeskyně představují rozsáhlý systém jeskynních chodeb ve dvou patrech nad sebou, spojených propastmi s výškovým rozdílem 70 metrů.

K lepšímu poznání Moravského krasu slouží tři naučné stezky. Okružní stezka Macocha o délce asi 6 km vychází od Skalního Mlýna a zahrnuje prohlídku dvou zpřístupněných jeskyní. Prochází kolem Kateřinské jeskyně, stoupá po hřebeni k jícnu propasti Macocha, sestupuje do Pustého žlebu a kolem Punkevních jeskyní se vrací údolím Punkvy zpět na Skalní Mlýn. Druhá stezka vede Josefským údolím a zaměřuje se na lesnické, botanické a speleologické zajímavosti. Třetí naučná stezka v jižní části oblasti prochází údolím potoka Říčky kolem jeskyní Ochozská, Netopýrka, Švédův stůl a Pekárna.³²

³² Srov. z [www:<http://czechtravels.sweb.cz/prirodni%20krasy/prirodni_krasy.htm>](http://czechtravels.sweb.cz/prirodni%20krasy/prirodni_krasy.htm). (21. 4. 2009)

Turistická východiska

Adršpašsko-teplické skály: Adršpach, Teplice nad Metují.

Broumovské stěny: Broumov, Police nad Metují, Machov, Hony, Hlavňov.

Český kras: Karlštejn, Srbsko, Tetín, Svatý Jan pod Skalou.

Český ráj: Kněžmost, Mnichovo Hradiště, Příhrazy, Tumulov, Hrubá Skála, Sedmihorky, Sobotka.

Moravský kras: Blansko, Jedovnice, Josefské údolí, Křtiny, Macocha, Ostrov u Macochy, Rudice, Sloup

4.3 Cestovní ruch v Keni

„Za rok 2007 tvořil cestovní ruch 10% celkového HDP země a zaměstnával 9% veškerého keňského obyvatelstva. Dodnes tvoří též výraznou část vládních příjmů v podobě daní, nejrůznějších licenčních či vstupních poplatků.“³³

Keňa nabízí zahraničním turistům odpočinkové pobyty na pobřežních plážích Indického oceánu, návštěvy světově unikátních národních parků a rezervací, safari, lety horkovzdušným balonem nad různorodou keňskou krajinou, horskou turistiku, ornitologické výpravy, rybaření, archeologická naleziště, setkání s tradičními kulturami a domorodými kmeny i městskou turistikou a možnost prohlédnout si historické části měst zachovaných z doby arabské či evropské nadvlády.

Na keňském území se nachází také tři lokality zapsané na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Od roku 2001 mezi ně patří historické jádro města Lamu a od roku 1997 národní parky v oblasti jezera Turkana a národní park Mount Kenya. V roce 2007 vzrostl počet návštěvníků země na 2 miliony, což je dvojnásobný stav z roku 2000. Společně s rostoucím počtem zahraničních návštěvníků rostou také příjmy z cestovního ruchu.

V poslední době se také zvyšuje počet návštěvníků, kteří do Keni nepříjíždí za odpočinkem, ale pracovně. Keňa se stává stále oblíbenějším místem pro uzavírání obchodních záležitostí či pořádání konferencí. Pro tyto aktivity je vyhledávané zejména moderní a službami dobře vybavené hlavní město Nairobi. Obchod jako cíl návštěvy Keni uvedlo v roce 2006 16% návštěvníků.³⁴

Nejčastějším cílem návštěvy je stále odpočinek a rekreace tvořící 83% zbývajících 1% pak připadá na tranzit. Keňský cestovní ruch nabízí kulturu, sport a volnou přírodu (označení wildlife). Právě wildlife, kam spadají státem chráněné národní parky a rezervace i soukromé pozemky s volně žijícími divokými zvířaty, je největším

³³ Dostupné z [www:<http://www.tourism.go.ke/wildlife-ministry.nsf/ministryparks/603833AF447C644543256AF600YFSA1A?opendocument&l=1&count=5>](http://www.tourism.go.ke/wildlife-ministry.nsf/ministryparks/603833AF447C644543256AF600YFSA1A?opendocument&l=1&count=5). (1. 1. 2009)

³⁴ Srov. tamtéž

lákadlem pro zahraniční turisty. Přibližně 10% veškerého území Keni zabírají chráněná území.³⁵

³⁵Dostupné z [www:<http://www.tourism.go.ke/wildlife-ministry.nsf/ministryparks/603833AF447C644543256AF600YFSA1A?opendocument&l=1&count=5>](http://www.tourism.go.ke/wildlife-ministry.nsf/ministryparks/603833AF447C644543256AF600YFSA1A?opendocument&l=1&count=5). (1. 1. 2009)

V následující tabulce nalezneme seznam keňských národních parků a rezervací.

Tab.11 Přehled keňských parků a rezervací³⁶

park/rezervace	typické rysy	aktivity
Aberdare	Dramatická horská krajina, vodopády a deštné pralesy, sloni, nosorožci, antilopy	horské túry, rybaření, lety na závěsném kluzáku
Amboseli	Vyprahlé pláně a poporostu, kosodřeviny, sloni, nosorožci, levhardi	poznávací zájezdy
Arabuko Sokole	Pobřežní prales, motýli, sloni	ornitologické výpravy, turistika, běh, cyklistika
Hell's Gate	Dramatické skalní útvary a rokle, žirafy	cyklistiky, turistika
Kakamega	Panenský deštný prales, kočkodani, 330 druhů ptáků	turistika, ornitologické výpravy
Lake Bogoria	Malebné sodné jezero, plameňáci, pumy, hyeny	ornitologické výpravy, turistika, termální prameny
Lake Nakuru	Alkalická jezera, travnaté vrchoviny, více jak 400 druhů ptáků	poznávací zájezdy
Masai Mara	Savana a travnaté pláně	lety horkovzdušným balonem, migrace pakoní
Meru	Deštný prales, mokřiny, sloni, pumy, lvy	rybaření, poznávací zájezdy
Mnt. Egon	Vyhaslá sopka a deštný prales	turistika
Mnt. Kenya	Ledovcové svahy, horská květena	horské túry
Nairobi	Rozlehlé pláně s velkoměstem v pozadí, vzácné druhy antilop	poznávací zájezdy
Saiwa Swamp		ornitologické výpravy, turistika
Tamburu, Bufalo Sprinte a Shaba	Polopouštní savany, sloni, krokodýli	poznávací zájezdy
Shimba Hilis	Husté zalesněné kopce, levhadi	výpravy napříč pralesem
Tsavo East a West	Prastaré sopečné kužely, rozlehlé pláně	horolezectví, turistika

³⁶ PARKINSON, T. *Keňa* s. 480

ZÁVĚR

Cestovní ruch může velmi razantně pomoci vývoji v rozvojových zemích, které mají pro cestovní ruch přírodní, ale i kulturní předpoklady.

Nadměrná turistická aktivita však může vyvolat tzv. masovost, která vede velmi často k ničení hlavně přírodních potenciálů turistické oblasti. Pro vzájemnou spokojenost hostitelských a zahraničních aktérů je nezbytná tolerance k mentalitě a zvyklostem domorodého obyvatelstva. Turisté pak dopomáhají ke zvyšování životních standardů a obecně k sociálnímu rozvoji navštívené země.

Afrika je celkově ekonomicky slabý kontinent, avšak Keňa je na tom z jejích států relativně nejlépe, díky cestovnímu ruchu má možnost dostat se na vyšší úroveň. Česká republika se spíše zaměřuje na spotřební průmysl, nachází se na strategicky výborném místě, i když má v cestovním ruchu opravdu co nabídnout, není to jejím hlavním zaměřením. Česká republika již není rozvojovou zemí a blíží se evropské vyspělosti.

Japonsko je naopak zemí, která byla narušena druhou světovou válkou, ale i tak se stala jednou z největších světových velmocí, díky prioritní orientaci na export, vědecko-technickému rozvoji, spořivosti, investicím a díky svému odlišnému charakteru ekonomických subjektů na trhu, je jednou z nejvyspělejších zemí vůbec. V bakalářské práci geografické a ekonomické charakteristiky jasně ukazují vyspělost Japonska. Japonsko si stále drží velice vysokou ekonomickou pozici.

Cestovní ruch má stále rostoucí význam. Má pozitivní dopady, jako jsou příliv turistů, ale i negativní dopady, jako jsou například ničení přírodních památek a rozšiřující se terorismus.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Petra Malasková
Instituce: Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce: Komparace vybraných států světové ekonomiky
(Japonsko, Česká republika, Keňa)
Comparative choice states world's economies
(Japan, Czech republic, Kenya)
Vedoucí práce: Ing. Eva Jílková, Ph.D.
Počet stran: 43
Rok obhajoby: 2009

Anotace v českém jazyce

Bakalářská práce vymezuje základní ekonomické a geografické charakteristiky Japonska, České republiky a Keni. Analyzuje tyto tři země a komparuje jejich ekonomické pozice se zaměřením na cestovní ruch. Pozornost je zde věnována přírodním a kulturním potenciálům. V bakalářské práci jsou zmíněna pozitiva i negativa cestovního ruchu a charakterizován cestovní ruch v obecné rovině.

Anotace v anglickém jazyce

Thesis incloses basic economics and geographics characteristics of Japan, Czech republic and Kenya. This thesis analyse these three countries and compare their economies position with a view to travel movement . Attentions is here payed to natural and cultural potentials. In this thesis are mentioted positive and negative of travel movement, which is characterized in common level.

Seznam tabulek

Tab.1 Obecné údaje o Japonsku	11
Tab.2 Stručné informace o hospodářství Japonska.....	12
Tab.3 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v Japonsku.....	13
Tab.4 Obecné údaje o České republice.....	16
Tab.5 Stručné informace o hospodářství v České republice.....	17
Tab.6 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v České republice.....	17
Tab.7 Obecné informace o Keni.....	19
Tab.8 Stručné informace o hospodářství v Keni.....	19
Tab.9 Míra nezaměstnanosti, její vývoj a změny v čase v Keni.....	22
Tab.10 Pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu.....	27
Tab.11 Přehled keňských parků a rezervací.....	36

Seznam internetových zdrojů

<http://cs.wikipedia.org/wiki/G8>

http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_sv%C4%9Bt

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Japonsko> 20. 11. 2008

http://czechtravels.sweb.cz/prirodni%20krasy/prirodni_krasy.htm

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Japonsko> 20. 11. 2008

<http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=80>

<http://www.angelfire.com/journal/republika> 9.3.2009

<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda/ekonomika-podnikani-veda?i=?i=>

<http://www.czech.cz/cz/ekonomika-podnikani-veda>

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A1_republika

<http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=175>

<http://www.celysvet.cz/vyvoj-zmeny-v-case-mira-nezamestnanosti?country=108>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C5%88a> 19.11.2008

<http://www.zemepis.com/Kena.php> 18.11. 2008

<http://www.zemepis.net/zeme-kena>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ke%C5%88a>

<http://www.lideazeme.cz/clanek/skryte-bolesti-keni>

http://czechtravels.sweb.cz/prirodni%20krasy/prirodni_krasy.htm

http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/podil_cestovniho_ruchu_na_ceske_ekonomice

Seznam knižních zdrojů

1. HLADKÁ, Jitka. *Technika cestovního ruchu*. 1. vyd. (s. 1.): Grada Publishing, 1997. 168. s. ISBN 80-7169-476-2.
2. HALL, C. Michael, PAGE, Stehen, J. *The Geography of Tourism and Recreation*. 3rd edition. Glasgow: Bell & Bain Ltd. (s. 1.): (s. n.), 2006. 427 s. ISBN 0-415-33561.
3. ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky* 1. vyd. IDEA SERVIS: (s. n.), 1998. 130 s. ISBN 80-85970-19-8.
4. KLIKOVÁ, Ch., KOTLÁN, I. *Hospodářská politika*. SOKRATES, Ostrava 2003. s. 260. ISBN 80-86572-04-8.
5. PARKINSON, Tom, PHILLIPS, Matt, GORLAY, Will. *Keňa*. Praha: Svojk&Co., 2006. 480 s. ISBN 978-80-7352-469-2.
6. SKOKAN, Ladislav. *Afrika: Sociogeografický přehled*. Jaromír Demek, Milan Bursa. 1. vyd. Univerzita J. E. Turkyň v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta, 2007. 122 s. ISBN 978-80-7044.
7. CIHELKOVÁ, Eva a kol.: *Světová ekonomika*. 3. vyd. Praha: ETC Publishing 1997. ISBN 80-86006-48-4.
8. CIHELKOVÁ, E. a kol.: *Ekonomické a politické změny v Japonsku v 90. letech*. Praha 1999. 37 s. ISBN 80-7079-791-6.
9. CIHELKOVÁ, E. a kol.: *USA, Japonsko a SRN*. Nakladatelství Oeconomica, 2. vyd. ISBN 80-245-0594-0.
10. Katedra světové ekonomiky: *Proměny světové ekonomiky a Česká republika*. Nakladatelství Máchova kraje, 1996., ISBN 80-901730-4-7.

11. CIHELKOVÁ, E. a kol.: *Světová ekonomika – základní rysy a tendence vývoje.*, 1. vyd. Praha: ISBN 80-245068-74.

12. HAMARNEHOVÁ, I.: *Aktuální otázky zahraničního obchodu České republiky po vstupu do Evropské unie.* 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2005. 100 s. ISBN 80-864198-35.

13. CIHELKOVÁ, E: *Světové ekonomika – nové jevy a perspektivy.* 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2001. 257 s.. ISBN 80-7179-311-6.